Σ.Ε.Μ.Φ.Ε 8ο Εξάμ. 1η εξέταση - Ιούνιος 2005
Θεωρία Τελεστών

Ονοματεπώνυμο ....

Θ Ε Μ Α Τ Α

Θ1. Έστω S ένα μη κενό υποσύνολο ενός άπειρης διάστασης μιγαδικού χώρου Hilbert H.

(i) Δώστε τον ορισμό του ορθογωνίου συμπληρώματος $S^{\perp}$ του S.

(ii) Να δειχθεί ότι αν το S είναι πυκνό στον H τότε ισχύει $S^{\perp} = \{\mathbf{0}\}$.

(iii) Έστω M, N κλειστοί υπόχωροι του H, με $M \subset N$, $M \neq N$. Να δείξετε ότι υπάρχει $\mathbf{z} \in N$, $\mathbf{z} \neq \mathbf{0}$ τέτοιο ώστε $\mathbf{z} \perp M$.

(iv) Αν P_M είναι η ορθή προβολή του H επί του M, $\mathbf{m} \in M$ και $\mathbf{x} \in H$ να δειχθεί ότι $\mathbf{m} \perp P_M \mathbf{x}$ αν και μόνο αν $\mathbf{m} \perp \mathbf{x}$.

Θ2. Έστω X, Y χώροι με νόρμα και $T : X \to Y$ μία γραμμική απεικόνιση.

(i) Δώστε τον ορισμό της έννοιας «T φραγμένος τελεστής».

(ii) Να δείξετε ότι ο T είναι φραγμένος τελεστής αν και μόνο αν υπάρχει $c > 0$ τέτοιος ώστε $\|T\mathbf{x}\| \leq c\,\|\mathbf{x}\|$, για κάθε $\mathbf{x} \in X$.

(iii) Έστω ο τελεστής $T : \ell_2 \to \ell_2$, $T\{x_1, x_2, x_3, ...\} = \{0, 4x_1, x_2, 4x_3, x_4, ...\}$. Να βρείτε τον T^2 και να υπολογίσετε τις νόρμες $\|T\|$, $\|T^2\|$.

(iv) Αν (c_n) είναι μια ακολουθία στοιχείων του ℓ^{∞} να δείξετε ότι η γραμμική απεικόνιση $T : \ell_2 \to \ell_2$, $T\{x_n\} = \{c_n x_n\}$ είναι καλά ορισμένη και είναι φραγμένος τελεστής.

Θ3. Έστω H ένας χώρος Hilbert, M, N κλειστοί υπόχωροι του H και P_N, P_M οι αντίστοιχες ορθές προβολές.

(i) Να δείξετε ότι το γινόμενο $P_N P_M$ είναι ορθή προβολή αν και μόνο αν $P_N P_M = P_M P_N$. Στην περίπτωση αυτή να δείξετε ότι είναι $(P_M P_N)(H) = M \cap N$. Επίσης $M \perp N \Leftrightarrow P_M P_N = 0$.

(ii) Έστω ο χώρος $L^2[a,b]$, $\Delta \subseteq [a,b]$ ένα υποδιάστημα του $[a,b]$ και η απεικόνιση $P_{\Delta} f = g$, όπου

$$g(t) = \begin{cases} f(t), \ t \in \Delta \\ 0, \ t \notin \Delta \end{cases} .$$

Να δειχθεί ότι η P_{Δ} είναι ορθογώνια προβολή με σύνολο τιμών το $\mathcal{R}(P_{\Delta}) = \{f \in L^2[a,b] : f(t) = 0, \ \forall t \notin \Delta\}$. Ποιός είναι ο πυρήνας της P_{Δ};

Θ4. Έστω H ένας χώρος Hilbert και $A, B \in \mathcal{B}(H)$. Δείξτε ότι:

(i) Ο A^*A είνα θετικός τελεστής.

(ii) $\ker(A) = \ker(A^*A)$.

(iii) $\overline{\mathrm{Im} A^*} = \overline{\mathrm{Im} A^*A}$.

(iv) $(AB)^* = B^*A^*$.

(v) Αν οι A, B είναι αυτοσυζυγείς, τότε ο AB είναι αυτοσυζυγής αν και μόνο αν $AB = BA$.

Θ5. Έστω H ένας άπειρης διάστασης διαχωρίσιμος χώρος Hilbert.

(i) Να δείξετε ότι το σύνολο $\mathcal{K}(H)$ των συμπαγών τελεστών του H είναι ένα δίπλευρο ιδεώδες της αλγεβρας $\mathcal{B}(H)$ των φραγμένων τελεστών επί του H.

(ii) Να δείξετε ότι κάθε αντιστρέψιμος τελεστής του $\mathcal{B}(H)$ δεν είναι συμπαγής, διατυπώνοντας τα σχετικά αποτελέσματα που θα χρησιμοποιήσετε.

Θ6. **(i)** Να διατυπώσετε το φασματικό θεώρημα για έναν αυτοσυζυγή συμπαγή τελεστή $A \in \mathcal{B}(H)$ και να αποδείξετε ότι αν (λ_n) είναι η ακολουθία των μη μηδενικών ιδιοτιμών του A τότε η αντίστοιχη ορθοκανονική ακολουθία $(\mathbf{x_n})$ των ιδιοδιανυσμάτων του είναι μια ορθοκανονική βάση του $(\ker A)^{\perp} = \overline{\mathrm{Im\,A}}$.

(ii) Αν $A \in \mathcal{K}(H)$ είναι ένας αυτοσυζυγής συμπαγής τελεστής, $B \in \mathcal{B}(H)$ είναι ένας φραγμένος τελεστής και P_i η ορθή προβολή του H επί του ιδιόχωρου N_i του A, να δείξετε ότι $AB = BA$ αν και μόνο αν $BP_i = P_i B$ για κάθε $i \geq 1$.

Τα θέματα είναι ισοδύναμα. Για το άριστα απαιτούνται τέσσερα ολοκληρωμένα θέματα. Διάρκεια εξέτασης 3 ώρες.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ